

Perhelähtöisen seurakunnan suuntaviivat

SUOMEN EV.LUT. KIRKKO[†]

Perhelähtöisyys seurakunnassa

© KIRKKOHALLITUS

TYÖRYHMÄ

KAISA AITLAHTI
PAULA ENCKELL
JOHANNA HEIKKINEN
JUKKA JOENSUU
IRENE NUMMELA
MIKKO MÄKELÄ
TERHI PAANANEN
SARI-ANNIKA PETTINEN
HANNE-MAARIA RENTOLA
TIRO ROHKIMAINEN
MIRVA SANDEN
JAN-ERIK STRÖMBERG
MINNA TUOMINEN
MINNA VALTONEN
JAANI VILKKILÄ

ISBN 978-951-789-652-8 (nid.)

ISBN 978-951-789-653-5 (PDF, saavutettava)

Perhe voimavarana

Jumala on luonut ihmisen suhteeseen ja yhteyteen toisten kanssa. Perheessä jokainen on ainutlaatuisessa suhteessa toisiinsa. Yhteys toiseen tuo iloa ja voimavaroja. Kirkon käsitys perheestä on laaja. Jokainen itse määrittelee, keitä hänen perheeseensä kuuluu. Seurakunnassa ymmärrämme perheen voimavarana sekä elämme perheiden rinnalla eri elämäntilanteissa. Jossain vaiheessa perhe voi tarvita elämäntilanteeseensa liittyvää apua ja toisessa tilanteessa perhe voi olla vuorostaan auttajan roolissa. Usko ja luottamus Jumalaan kantavat arjessa.

Perhelähtöisessä seurakunnassa

- suunnittelemme, toteutamme ja arvioimme seurakunnan toimintaa yhdessä perheiden kanssa
- luotamme perheen omaan asiantuntemukseen ja siihen, että perheillä on toisilleen paljon annettavaa
- olemme kiinnostuneita jokaisen perheenjäsenen mielipiteestä, ajatuksista ja kokemuksesta
- autamme saamaan perheen omat voimavarat käyttöön
- ajattelemme, että lapset ovat seurakunnan aarre
- tuemme parisuhdetta ja vanhemmuutta
- työskentelemme lapsilähtöisesti huomioiden lapsen ja nuoren kokemus ja mielipide
- rohkaisemme perheitä löytämään arjen keskellä yhteyden Jumalaan
- rukoilemme perheiden kanssa ja heidän puolestaan
- uskomme, että jokainen ihminen on arvokas Jumalan luomana ja Kristuksen lunastamana

Läsnäoleva vuorovaikutus

Perhelähtöisessä seurakunnassa tuemme ihmistä suhteessa itseen, toiseen, luomakuntaan ja Jumalaan. Suhteessa oleminen voi olla haastavaa tai iloa tuovaa tai niitä molempia samaan aikaan. Ihmisen perustarpeena on tulla nähdyksi, hyväksytyksi ja rakastetuksi juuri sellaisena kuin on. Seurakunnassa kohtaamme jokaisen ihmisen kunnioittavasti ja hyväksyen kristillisen ihmiskäsityksen mukaisesti.

Perhelähtöisessä seurakunnassa

- olemme kiinnostuneita kuulemaan ja ymmärtämään perheiden näkökulmia ja ajatuksia
- tiedostamme uuden oppimisen, oivaltamisen ja syntymisen mahdollisuuden jokaisessa kohtaamisessa
- toimimme avoimesti ja käytämme tietoisesti oletuksista vapaata kieltä
- kohtaamme, kuuntelemme ja keskustelemme kunnioittavaa dialogia käyttäen
- iloitemme yhdessä perheiden kanssa
- otamme rohkeasti puheeksi kaikenlaiset arkiset huolet sekä huolen lasten, nuorten tai aikuisten hyvinvoinnista tai parisuhteesta
- vahvistamme työntekijöiden ja vapaaehtoisten vuorovaikutusosaamista ja dialogitaitoja sekä kykyä toimia eri kulttuureista tulevien ihmisten kanssa
- luomme turvallisen tilan perheiden kohtaamisille
- olemme perheiden hengellisiä matkakumppaneita

Toimintaympäristön tunteminen

Jokainen perhe on yksilöllinen ja elää erilaisissa toimintaympäristöissä. Toimintaympäristöön kuuluvat esimerkiksi asumisolosuhteet, sosiaaliset suhteet, kulttuuri- ja harrastusmahdollisuudet, erilaiset säädökset, luontoympäristö sekä uskontojen ja vakaumusten näkyminen arjessa. Seurakunta on yhteisö, jossa perheet tapaavat toisiaan. Saman seurakunnan sisällä voi olla hyvin erilaisia toimintaympäristöjä, jotka vaikuttavat perheiden elämään. Seurakunnan työntekijöillä on hyvä olla ymmärrystä erilaisista toimintaympäristöistä.

Perhelähtöisessä seurakunnassa

- arvostamme perheiden asiantuntemusta ja annamme mahdollisuuden vaikuttaa
- kannustamme perheitä aktiivisiksi toimijoiksi ja vaikuttajiksi
- kuuntelemme ja kysymme perheiden tarpeita ja toiveita
- tunnistamme ja huomiomme perheiden moninaisuuden sekä erilaiset kulttuuritaustat
- tunnistamme, että monien perhe on hajaantunut usealle paikkakunnalle tai useaan maahan työn, opiskelun tai maahanmuuton seurauksena ja otamme sen huomioon toiminnassamme
- tunnemme ja tiedämme, millaisia perheitä alueellamme asuu
- tiedämme, mitä sosiaalisen median yhteisöjä alueemme perheet suosivat
- seuraamme toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia yhdessä alueen muiden toimijoiden kanssa ja huomioimme niiden vaikutuksen alueen perheiden elämään ja seurakuntaan
- vahvistamme perheen jäsenten oikeutta elää omaa uskoaan todeksi

Moniammatillinen yhteistyö

Seurakunta on perheväen kaltainen yhteisö, jossa jokaisella jäsenellä on annettavaa. Samalla seurakunnissa on erityisesti perheiden kohtaamiseen ja auttamiseen koulutettuja työntekijöitä. Ennaltaehkäisevä perhetoiminta kuuluu kaikille kirkon työntekijöille. Laaja-alaiseen perhetyöhön koulutettuja ovat esimerkiksi diakonit, nuorisotyönohjaajat ja varhaiskasvatuksen ohjaajat. Kirkon perheneuvonta tarjoaa ammatillista keskustelua. Moniammatillisen yhteistyön rakentaminen tapahtuu sekä seurakunnan työntekijöiden kesken että paikkakunnan perhetyön ammatillisissa verkostoissa. Perheillä on monenlaista osaamista ja asiantuntijuutta ja heitä voi kutsua yhteistyöhön.

Perhelähtöisessä seurakunnassa

- mahdollistamme perheiden keskinäisen kohtaamisen ja vertaistoimijuuden
- rohkaisemme aktiivisuuteen ja vapaaehtoistoimintaan
- rakennamme toimivia verkostoja seurakunnan, kunnan ja järjestöjen kesken
- kehitämme ja vahvistamme perheisiin liittyvää asiantuntijuutta
- rakennamme ja vahvistamme verkostoja arvostavassa yhteistoiminnassa muiden toimijoiden kanssa
- keräämme palautetta perheiltä ja verkostoilta sekä hyödynnämme sitä työn kehittämisessä
- olemme rohkeasti kristittyjä yhteistyökumppaneita

Kenelle suuntaviivat on tarkoitettu?

Nämä suuntaviivat ovat päivitystä vuoden 2009 *Minäkö perhetyön tekijä?* -linjauksille, ja on tarkoitettu kaikille kirkon työntekijöille ja vapaaehtoisille perheiden kanssa ja parissa tehtävän työn tueksi. Ne haastavat pohtimaan ja suunnittelemaan, miten perhelähtöisyys voisi yhä paremmin toteutua seurakunnissa: Miten perheet ovat mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa perhetoimintaa, ja miten seurakunnassa kohdataan perheitä? Perheet ovat aina olleet moninaisia. Viimeisten vuosien aikana erilaiset perhemuodot ovat yleistyneet. Seurakunnissa tarvitsemme yhteistä tietoa siitä, minkälaisissa todellisuuksissa perheet elävät ja miten perheitä kohdataan.

Perhe vaikuttaa meihin kaikkiin vahvasti. Perheessä rakennamme perustan lasten hyvinvoinnille ja suhdetaidoille. Perhe on aina ihmiselämän kasvupohja eikä kahta samanlaista perhettä ole.

Perhelähtöinen seurakunta

Seurakunta muodostaa verkoston, jossa perheet voivat olla toinen toistensa ilona ja tukena sekä saavat vahvistusta myös omalle kasvulleen ihmisinä ja kristittyinä. Seurakuntien työntekijöinä on koulutettuja ammattilaisia, jotka voivat auttaa ja tukea perheitä myös vaikeuksien ja kriisien keskellä. Myös monet seurakunnan vapaaehtoiset toimivat perheiden rinnalla ja tukena.

PERHEYSTÄVÄ

PYHÄKOULUN-
OPETTAJA

PARISUHDETYÖN
VAPAAEHTOINEN

KERHOMUMMO
JA KERHOPAPPA

LEIRIEN, KURSSIEN JA
VERTAISRYHMIEN OHJAAJA

SEURAKUNTAKUMMI

Perhe on luonnollinen paikka opetella ihmisenä ja kristittyinä olemisen perustaitoja. Elämän keskeiset asiat kuten usko, toivo, rakkaus, anteeksianto, vastuunotto, toisen kunnioitus ja luottamus eletään todeksi arjessa. Joskus onnistumme, toisinaan emme. Ihmisyyteen kuuluu keskeneräisyys ja kehittyminen. Seurakunnassa on lupa olla keskeneräinen ja erehtyvä. Kirkon perusviesti ja uskomme pohjana on Jumalan armo ja rakkaus.

Seurakunta on myös hengellinen yhteisö, jossa voi yhdessä pohtia uskoon ja arvoihin liittyviä kysymyksiä ja saada eväitä hengelliseen kasvuun. Taivaallisen isän lapsina me pyydämme häneltä apua ja siunausta elämämme eri vaiheisiin ja asioihin. Jeesus asetti lapsen esikuvaksi aikuiselle. Jumalan silmissä olemme kaikki arvokkaita.

Mitä tarkoitetaan, kun puhutaan perheestä?

Yhteiskunnassa on hallinnollisista ja taloudellisista syistä tarpeen määritellä, keitä perheeseen kuuluu. Kuitenkin viime kädessä ihminen itse määrittelee, ketkä ovat hänen perhettään. Jollekin perhe voi olla aikuiset sisarukset, toiselle ystävät ja kolmannelle puoliso. Myös sukupolvien väliset ja uusperheiden mukanaan tuomat perhesuhteet ovat ihmisten elämässä merkittäviä. Äitipuolet, isäpuolet, sisarpuolet, mummit, vaarit, isovaarit ja lapsenlapset muodostavat usein tärkeän osan ihmisen perheyhteisöä.

Seurakunnassa teemme töitä tunnistaaksemme omia perheihanteitamme ja pohdimme niiden vaikutusta perheiden kohtaamiseen. Perhelähtöisessä seurakunnassa ymmärrämme jokaisen perheen arvokkaana ja perheiden monimuotoisuuden rikkautena.

Entä jos?

- ... kysyisimme perheiltä, mitä he toivovat ja tarvitsevat?
 - Etsivätkö he yhteistä tekemistä ja verkostoja tai paikkaa elää hengellisyyttä yhdessä?
 - Tarvitsevatko he apua arjen vaikeuksissa tai kriisin keskellä?
- ... hyväksyisimme sen, miten ihmiset itse määrittelevät oman perheensä?
- ... seurakunta olisi perheiden olohuone?
- ... seurakunta edistäisi tasa-arvoisen ja oikeudenmukaisen lapsuuden toteutumista?
- ... jokainen seurakunta olisi perheiden näkökulmasta lapsi- ja perheystävällinen?
- ... jokainen messu olisi perhemessu niin, että vanhemmat ja lapset voisivat kokea olonsa siellä turvalliseksi ja rentoutuneeksi?
- ... perheet saisivat seurakunnasta tukea niin pienten lasten kuin teini-ikäisten vanhemmuuteen?
- ... seurakunta olisi paikka myös perheille, joissa on nuoria?
- ... seurakunnassa olisi tarjolla tukea parisuhteeseen?
- ... seurakunta olisi turvapaikka, kun elämä kolhii?
- ... seurakunta perheyhteisönä olisi mielekäs kohtaamisen paikka lapsettomille ja yksineläville?
- ... seurakunta mahdollistaisi ylisukupolvisia kohtaamisia?

SUOMEN EV.LUT. KIRKKO⁺

ISBN 978-951-789-653-5 (PDF, saavutettava)